

Egy plébános érdeklődik:

Mi a véleménye Ferenc pápának a migrációval kapcsolatos megnyilatkozásairól? Különösen a következő kérdésekre szeretnék választ kapni: Mi a pápa megnyilatkozásainak legmélyebb indítéka? Hogyan ítéli meg Őszentsége a migrációval jelentősen megnövekedett terrorizmus veszélyét? Vajon nyilatkozatai után a pápa úr nyugodtan tud aludni?

1. Az első kérdésre adott válaszom: Ferenc pápa 2015 szeptemberében szólalt meg először a migránsok befogadása ügyében, és azóta is folyamatosan ennek a felhívásnak szellemében ad útmutatást. Megnyilatkozásainak legfőbb indítéka az a mélységes hit, amellyel elfogadja a hegyi beszédben megfogalmazott jézusi tanítást az ellenségszeretetről (vö. [Mt 5, 43–48](#)), illetve a jézusi útmutatás Pál apostol által megfogalmazott értelmezését (vö. [Róm 12, 17–21](#)). Nézetem szerint a pápát ért támadások legfőbb oka az, hogy az emberek nem nagyon figyeltek nyilatkozatainak vallási, lelkiismereti indítékaira: ezért szavait és tetteit sokan (adott esetben főpapok is) kezdettől fogva zavarosnak minősítették, félremagyarázták, vagy pusztán politikusi retorikaként értelmezték. Nézzük azonban, hogy mi volt Ferenc pápa első nyilatkozata, és melyek voltak a felhívását követő első reakciók!

A Magyar Kurír 2015. szept. 6-án így tolmácsolja Ferenc pápa felhívását: „Isten irgalmasságát a mi tetteinken keresztül ismerik fel az emberek, miként arról Kalkuttai Boldog Teréz anya élete tanúskodik, akinek halála évfordulójáról tegnap emlékeztünk meg. – Látva azt a tragédiát, hogy menekültek tízezrei próbálnak a háború és az éhség okozta haláltól megmenekülni, és útra keltek az élet reményében, az evangélium arra hív, arra kér minket, hogy legyünk „felebarátai” a „legkisebbeknek és a legelhagyottabbaknak, hogy konkrét reményt nyújtsunk nekik. Ne csak azt mondjuk, hogy „Fel a fejjel! Türelem!...” A keresztény remény küzdő remény, mégpedig a biztos cél felé haladó ember szívósságával küzd. – Ezért – az irgalmasság jubileumi évéhez közeledvén – felhívással fordulok minden európai plébániához [egyházközséghez], szerzetesközösséghez, monostorhoz és kegyhelyhez, hogy mutassa meg az evangélium konkrétságát és fogadjon be egy menekült családot. Ez egy konkrét gesztus, felkészülésként az irgalmasság szent évére. Európa minden plébániája [egyházközsége], szerzetesközössége, monostora és kegyhelye lásson vendégül egy családot, kezdve az én római egyházmegyémmel! Európai püspöktestvéreimhez fordulok, akik valódi pásztorok, hogy egyházmegyéjükben támogassák felhívásomat, emlékezve arra, hogy az irgalom a szeretet második neve: „Mindaz, amit akár egynek is tettek e legkisebb testvéreim közül, nekem tették” (Mt 25,40). A Vatikán két plébániája is befogad majd ezekben a napokban két menekült családot.”¹

Az Index (2015. szept. 6.) cikkírója szerint „Nagyon komoly egyházellenes hullámokat keltett Erdő Péternek a püspöki kari konferencia után elmondott mondata, amelyben azzal magyarázta az egyház menekültügyben tanúsított magatartását, hogy kimerítették volna az embercsempészet tényállását, ha befogadták volna a Keletinél táborozó embereket. A mondat még az angolszász sajtót is megjárta, ahol a legfelháborítóbb egyházi megnyilvánulásnak minősítették.”²

A Magyar Kurír arról tudósít (2015. szept. 7.), hogy Erdő Péter bíboros és Veres András püspök, valamint a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai a pápai felhívásra válaszolva levelet írtak Ferenc pápának. A levél szövege: „A vasárnapi Angelus előtt mondott szavait hálásan köszönjük! A menekültek befogadásáról és segítségéről szóló felhívását készséggel és örömmel követjük. Szavai nagy erősítést és bátorítást jelentenek a megkezdett munkában. Köszönjük, hogy előttünk jár az Evangélium útján, és megjelöli a cselekvés helyes irányát! Kérjük imáit az igazságosságért, a békéért, a rászorulókéért és mindazokéért, akik segítik őket!”³

¹ Ferenc pápa: Legyünk felebarátai a legkisebbeknek és a legelhagyottabbaknak! ([Magyar Kurír, 2015. szept. 6.](#))

² Erdő Péter: Az egyház emberei inkognitóban voltak a Keletinél ([Index, 2015. szept. 6.](#))

³ Erdő Péter bíboros és Veres András püspök, valamint az MKPK tagjainak levele Ferenc pápának ([Magyar Kurír, 2015. szept. 7.](#))

A NOL (2015. szept. 8.) ismerteti Kiss-Rigó László püspök különvéleményét. „A püspök a Washington Postnak adott interjújában arról beszélt, Ferenc pápa egyszerűen téved, és fogalma sincs, mi a helyzet Magyarországon. »Ők nem menekültek. Ez egy invázió. 'Allah Akbar!' kiáltásokkal jönnek, és át akarják venni a hatalmat« – nyilatkozta a püspök. – A Washington Post emlékeztet, hogy a pápa szolidaritásról szóló felszólításával ellentétben Magyarországon inkább az az Orbán Viktor miniszterelnök által artikulált nézet uralkodik, amely szerint a menekültek nyílt kihívást jelentenek Európa keresztény jellege számára, és Kiss-Rigó az interjújában jelzi is, hogy ő a maga részéről a miniszterelnökkel ért egyet. »A pápa nem tudja, mi a helyzet. (...) A menekültek többsége arrogánsan és cinikusan viselkedik« – állítja a püspök, aki szerint Európát olyan emberek árasztják el, akik menekültként érkeznek, de valójában »az egyetemes keresztény értékeket« fenyegetik, a többségük pedig nem is érdemli meg a segítséget, hiszen van pénze. Szemetet hagynak maguk után, és elutasítják, ha az ember ételt ajánl nekik – tette hozzá Kiss-Rigó.”⁴

Mészáros Tamás (publicista) az „Őszentsége nem érti, vagy őt nem értik?” című józan hangvételű írásában Ferenc pápa álláspontjának védelmére kel (Népszava, 2015. szept. 12.).⁵

Márfi Gyula érsek egy újságnak adott nyilatkozatában a pápa megnyilvánulásainak vallási indítékairól szemérmesen hallgatva és az iszlámot felületesen általánosító módon megítélve borúlátóan fogalmazza meg aggodalmát: Európa iszlám uralom alá kerülhet (VEOL, 2015. okt. 25.).⁶

2. A második kérdésre adott válaszom: A pápa nem naiv ember. Sőt, nagyon is realista teológusként szemléli a történelmet. Tudatában van annak, hogy bár az áteredő bűn hatalmát, vagyis az örök halál kényszerét a jézusi megváltás megszüntette, a sátán (az önzés, az idegengyűlölet szelleme, a „szemet szemért, fogat fogért” mondással jellemezhető lelkület stb.) átmeneti hatalma alatt élő ember történelmében mindig lesznek gaztettek, terrorcselekmények. Miközben ezeket a cselekményeket a pápa elítéli, a terrorizmus kiváltó okaira is felhívja a figyelmet. Egyben Pál apostol szavait idézve („te győzd le a rosszat jóval”, [Róm 12,21](#)) arra buzdít: ne újabb világháborút kiváltó erőszakos megoldással, hanem keresztény módon válaszoljunk e szörnyű gaztettekre.

A Charlie Hebdo francia satirikus hetilap szerkesztőségét ért kegyetlen támadás (2015. jan. 7.) után Ferenc pápa hangsúlyozta, hogy e gaztett kiváltó okai között jelentős szerepet játszottak a hetilap által megjelentetett gyalázatos Mohamed-karikatúrák. Feltehetően arra is gondolt, hogy 2010 júliusában a francia parlament alsóháza megszavazta a burka viselésének tilalmát célzó törvényt, ami mélysegesen sértette az országban élő muzulmán kisebbséget. – Nem szabad provokálni, megsérteni mások vallását, nem szabad gúnyt űzni belőle – mondta Ferenc pápa a Srí Lankáról a Fülöp-szigetekre tartó repülőgép fedélzetén. Majd a mellette lévő Alberto Gasparri, a pápai utazások szervezőjére mutatva így fogalmazott az őt kérdező újságírónak: Ha az én jó barátom, Dr. Gasparri szitkokat szór az anyámra, pofonra számíthat. Ez teljesen normális. Nem szabad provokálni, nem szabad mások vallását sérteni, kigúnyolni (HVG, 2015. jan. 15.).⁷

3. A pápa úr éjszakai nyugalma vonatkozó kérdésére ezt a választ tudom adni: Bár nincsenek információim a pápa éjszakai nyugalma körülményeiről, biztos vagyok benne, hogy Ferenc pápának nincsenek nyugodt éjszakái. Iszonyatos teher nehezedik rá! Abból kiindulva ugyanis, hogy Isten minden embert üdvözíteni akar (vö. [1 Tim 2, 3–4](#)) Jézus nyomában járva azon fáradozik, hogy az üdvösség útját megmutató hegyi beszéd szellemével ismertesse és barátkoztassa meg közvetlen munkatársait, a világ keresztényeit és az egész emberiséget. Igaz, hogy a Péternek adott ígéret alapján Jézus segíti őt, de egyházfői feladata így is emberfeletti erőfeszítéseket igényel részéről. Az lenne meglepő, ha nem lennének álmatlan éjszakái.

2017. szeptember 3.

Turay Alfréd

⁴ Kiss-Rigó László szerint a pápának fogalma sincs (NOL, 2015. szept. 8.)

⁵ Őszentsége nem érti, vagy őt nem értik? (Népszava, 2015. október 25.)

⁶ Isten helyét elfoglalták a bálványok (VEOL, 2015. okt. 25.)

⁷ Ferenc pápa: „Nem szabad provokálni, megsérteni mások vallását” (HVG, 2015. jan. 15.)